

عنوان مقاله:

تاثیر حالت ضرورت در تحقق دفاع مشروع

محل انتشار:

هفتمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم انسانی، مدیریت و کارآفرینی ایران (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسنده:

مریم السادات پورسیروس - دانشجوی دکتری پردیس بین الملل کیش دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

از جمله عوامل موجهه جرم که در فقه و حقوق اسلام، حالت ضرورت است. در حقیقت حالت ضرورت حالتی است که انسان جهت حفظ جان و مال خود یا دیگران به آن دچار می گردد به گونه ای که از بین دو عمل ناچار به انتخاب یکی از آن دو باشد و بدین نحو مرتکب جرمی گردد. از جمله مواردی که در آن فرض حالت ضرورت قابل تصور است، دفاع مشروع است. یکی از شرایط اساسی دفاع مشروع این است که اقدام به دفاع و توسل به زور به منظور مقابله با تجاوز، ضرورت داشته باشد. یعنی تجاوز صورت گرفته، شدید و خرد کننده بوده، اقدام دفاعی فوریت داشته محلی برای تامل یا امکان انتخاب راهی دیگر باقی نمانده باشد. برای آنکه فرد بتواند از مقررات کیفیات موجهه و عدم مسئولیت استفاده نماید، باید دفاع ضروری و تنها چاره برای رهایی از مهلکه باشد. یعنی ارتکاب فعلی که در شرایط عادی جرم است، تنها وسیله رهایی او از حمله باشد، در غیر این صورت، دفاع مشروع مصداق پیدا نخواهد کرد. شرط ضرورت، ارتباط بسیار نزدیکی با قریب الوقوع یا فعلی بودن تجاوز دارد. بدین معنا که دفاع با توجه به اوضاع و احوال و موقعیت موقعیت متجاوز نسبت به مدافعتنها در جایی ضروری است که حمله تهدید کننده به مرحله قریب الوقوع یا فعلیت رسیده باشد. وجود حالت ضرورت شرط اساسی و لازم برای استفاده از حق دفاع مشروع است. در حقیقت برای استفاده از حق دفاع مشروع، شرط ضرورت در آن مستتر است، زیرا بدون هیچ گونه تردیدی می توان گفت که وقتی حمله مسلحانه به وقوع بپیوندد و کشور مورد تهاجم نظامی قرار گیرد و سازمان ملل متحد اقدامی به عمل نیاورد، ارکان ضرورت یعنی: فوریت، خردکننده بودن، محلی برای تامل باقی نبودن و عدم امکان انتخاب راهی دیگر خود بخود تحقق یافته است.

کلمات کلیدی:

دفاع مشروع، حالت ضرورت، اضطرار، اکراه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1028008>

